

TRANSCRIEREA ȘEDINȚEI DIN 14 AUGUST 2015

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Mulțumesc pentru participarea la această dezbatere publică, pe care am organizat-o pentru participanții la piață, pentru a analiza prevederile Regulamentului de suspendarea a pieței angro pe perioada de avarie parțială sau totală de sistem. Vreau să accentuez că această reglementare își propune să acționeze numai în intervalele orare în care există o avarie parțială sau totală de sistem, așa cum este ea definită în reglementări.

În sistemul electroenergetic românesc (SEN) ultima avarie de sistem a avut loc în 1977, deci sunt 38 de ani în care am fost scutiți de un astfel de eveniment. Vreau să accentuez acest lucru deoarece o avarie parțială sau totală de sistem este un eveniment realmente excepțional. Nu ne întâlnim în fiecare zi cu o astfel de situație și nu cred că nici nu e cazul să dramatizăm efectele unei astfel de situații.

În plus, vreau să relev faptul că în SEN situația s-a schimbat mult, în sensul îmbunătățirii din perspectiva siguranței față de anul 1977. Avem mai multe linii de interconexiune, actualmente avem 8 linii de 400kV pe care le folosim la funcționarea interconectată, uzual suntem interconectați cu 7. Cu 7 linii de 400 kV la limită se poate alimenta practic întreg consumul românesc. În plus, funcționăm într-un sistem interconectat care a impus niște reguli de siguranță și care este obligatoriu să fie aplicate de către toți participanții la interconexiune. Respectiv, la ora actuală, s-au făcut modernizări în stațiile noastre de transport, s-au făcut modernizări la producători, iar noii producători respectă întru totul cerințele de siguranță. Aici mă refer în special la centralele eoliene și fotovoltaice care au fost în ultima vreme boom-ul în sistemul românesc și care fac un reglaj foarte bun de tensiune, care este un element de siguranță a sistemului. S-a introdus cerința expresă ca fiecare centrală să fie capabilă să aibă cel puțin un grup care se izolează pe servicii proprii într-o situație de avarie, să avem o mulțime de grupuri care sunt capabile să pornească fără tensiune din sistem, deci asigură autopornirea din surse proprii. Avem automată de frecvență care dă afară consum atunci când frecvența scade ca să se echilibreze producția cu consumul. Sunt o mulțime de măsuri care au fost luate în ideea de a crește siguranța în funcționare. De altfel, Transelectrica are un plan de apărare a sistemului pe care îl aprobă periodic și care cuprinde toate măsurile care contribuie la funcționarea sigură a sistemului. Face bianual un studiu privind funcționarea sistemului în perioada de iarna/vara următoare, în care sunt analizate toate situațiile care apar în sistem și măsurile care trebuie luate astfel încât funcționarea să fie sigură. Deci, cu alte cuvinte, să ajungem în situația unei avarii parțiale sau totale de sistem este o probabilitate foarte mică, dar trebuie luată în considerație și întrucât Legea 123/2012 cuprinde prevederi legate de această situație, noi am elaborat împreună cu participanții la piață și cu colegii de la Transelectrica, documentul care a fost supus discuției publice.

Ideea și filozofia realizării acestui document a pornit în primul rând de la faptul că într-o perioadă de avarie parțială sau totală de sistem nu mai pot fi aplicate regulile de piață. Conform unei evaluări realizate de noi, dacă la o decontare s-ar respecta regulile de piață, s-ar ajunge în situația ca fie o parte din producători să aibă costuri foarte mari, costuri de care nu sunt vinovați sau fie o parte din

furnizori să aibă costuri foarte mari și atunci prin această reglementare se realizează un echilibru. Adică, practic toată lumea are oarece costuri, dar acestea nu sunt majore. Respectiv principiul/filozofia acestei reglementări este că producătorii care în această perioadă produc energie primesc pentru energia produsă prețul acela stabilit ca medie a prețurilor la închiderea PZU din săptămâna trecută pe aceeași perioadă similită și cei care consumă plătesc acest preț. Nu mai există dezechilibre și penalități și în felul acesta se realizează un deblocaj, pentru că altfel dacă nu am aplica astfel de reguli am putea fi puși în situația de a avea un blocaj în etapa de decontare pe piață care nu este în avantajul nimănui.

Menționăm în documentul nostru că această abordare nu exclude posibilitatea ca în cazul în care se constată anumite vinovății care au adus la avaria respectivă, acestea să fie pusă în evidență și să fie penalizate. Filozofia documentului este foarte simplă: cine produce primește timpul, cine consumă plătește timpul, pe perioada sau pe intervalele orare în care se stipulează că a fost suspendată piața de energie.

Acum vă rog să vă expuneți punctul de vedere.

Dna Cristina Toderaș (Reprezentant ARCU):

Aș vrea să clarificăm legătura între nivelul avariei care poate fi parțială așa cum ați arătat, ceea ce înseamnă că se referă doar la o anumită zonă a țării și măsura suspendării pieței angro sau concurențiale de energie fără specificarea în ordin că s-ar suspenda pe intervalul orar sau pe zona afectată de avaria parțială, nu vorbesc de cea totală că acolo lucrurile sunt mai clare.

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Referitor la această observație, trebuie să lămurim mai multe aspecte. În primul rând noi vorbim în reglementare de suspendarea pieței angro, deși în lege se specifică suspendarea pieței concurențiale, am fost obligați să luăm în considerare și suspendarea pieței reglementate, pentru că până în 2017 inclusiv mai avem o componentă de piață reglementată, iar din analiza noastră nu se poate suspenda doar o parte din piață și altă piață să rămână în funcțiune. Regulile sunt aceleași și pentru piața reglementată și pentru piața concurențială în ceea ce privește piața de echilibrare, și atunci, noi vorbim de suspendarea pieței angro, atât piața concurențială cât și piața reglementată. Noi zicem că avem bază juridică prin faptul că piața reglementată este reglementată de către Autoritate și dacă o reglementăm înseamnă că legea ne permite și acest lucru, deși nu este o prevedere expresă în lege.

În a doua parte, dumneavoastră spuneți așa, de ce să aplic eu suspendarea întregii piețe când avaria afectează numai o parte din sistem. Este foarte simplu. În piață nu avem nici o restricție în ce privește tranzacția cu energie legată de locul producătorului și locul consumatorului. Prin urmare, este foarte posibil ca în regiunea respectivă să fie de exemplu un furnizor care nu mai are consum, iar producătorul lui să fie fie toată regiunea fie regiunea cealaltă unde sistemul funcționează. Deci regulile nu pot fi aplicate în nici într-o situație nici în cealaltă. De aceea se pune o limită cantitativă legată de avaria parțială de sistem și am menționat noi acolo când lipsa tensiunii în rețeaua de transport lasă nealimentat cel puțin 15% din consum.

Dna Cristina Toderaș (Reprezentant ARCU):

Atunci, extrapolând, înseamnă că pentru 15% Nealimentați în zona Olteniei se poate suspenda piața la nivelul întregii țări.

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Dacă e vorba de o avarie parțială de sistem, de regulă aceasta se rezolvă repede, deci nu vom avea decât ore care vor fi în situația aceasta, dar în aceste ore nu avem cum să aplicăm regulile normale nici de operare, nici de decontare.

Dna Cristina Toderaș (Reprezentant ARCU):

Întrebarea era dacă 15% întrerupere de consum într-o anumită zonă a țării ar putea chiar afecta atât de semnificativ întregul volum al tranzacțiilor pe piață.

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Noi am pus 15% dar este stipulat în Regulament că suspendarea se aprobă de către Autoritate și putem să facem o analiză și putem să analizăm dacă acel 15% a fost de natură să afecteze întregul sistem sau nu.

Dna Daniela Cristescu (Expert, ANRE):

Oricum 15% este o propunere care încă tocmai poate fi amendată în cazul în care considerați că este o proporție pe mică.

Dna Cristina Toderaș (Reprezentant ARCU):

Este vorba de acest aspect care este chiar convențional, poate să fie 10%, 15% sau chiar 20% și atunci ajungem în situația în care noi stabilim că la 15% se suspendă piața, iar la 10% merge înainte. De ce nu ar merge și la 15% restul pieței înainte? Este o avarie parțială.

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Tocmai de aceea am și introdus noțiunile de avarie totală sau parțială. Nu știu dacă are o limită în definiția ENTSO-E.

Dna Cristina Toderaș (Reprezentant ARCU):

Se precizează că trebuie pusă o limită.

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Deci avaria parțială înseamnă că doar o zonă a fost afectată și doar consumatorii acelei zone au rămas Nealimentați. Putem să lăsăm această limită și în analiza care se face pentru aprobarea suspendării pieței de energie electrică să luăm în considerare și alte elemente care să ne permită să modificăm procentul la 20% sau chiar 30%.

Participant:

Efectele în piață nu se pot distinge pe o zonă indiferent că este în Oltenia sau în Transilvania, efectele sunt aceleași din punct de vedere al pieței. Parțialitatea trebuie înțeleasă strict din punct

de vedere geografic al rețelei și nu al procentului, deci este un element care se poate discuta. Indiferent unde este avaria, eu nu am cum să fac o distincție între un consumator sau un furnizor sau un producător dintr-o parte și alta din piață.

Dna Cristina Toderaș (Reprezentant ARCU):

Adică cu alte cuvinte, se întâmplă ceva cu un transformator sau o linie într-o zonă și pică consumul...

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Deci un transformator sau o linie nu are 15% din consum.

Producția a fost scoasă, am lăsat doar consumul, pentru că există posibilitatea să declanșeze grupuri cu o producție mai mare de 15% și sistemul să nu pățească nimic. V-am spus că avem 7 linii interconectate prin care poate să vină suficientă energie din afară care să suplinească declanșarea unor grupuri care reprezintă mai mult de 15%.

Printre măsurile de siguranță sunt și măsuri de reducere a consumului. Avem Regulament pentru reducerea consumului în situații de criză de energie electrică previzionată și se dă Hotărâre de Guvern, de exemplu cum au avut Polonezii restricții de consum zilele acestea. Deci, avem un astfel de Regulament, apoi avem Normativul de deconectări manuale pentru când apare brusc o penurie, de fapt este o criză de putere de energie, nu ai cu ce să acoperi consumul sau ai o restricție într-o zonă. Deci lucrurile acestea sunt rezolvate. Noi acum vorbim strict de situația în care avem o zonă din rețeaua de transport rămasă fără tensiune care afectează mai mult de 15% din consum.

DI Gheorghe Sbârnea (Șef serviciu, ANRE):

Eu vreau să vă atrag atenția la următorul lucru. S-a spus că această soluție se datorează faptului că decontarea altfel nu s-ar putea face. Noi avem o presiune, că este o situație deosebită în care trebuie luate măsuri imediate și rapide și asta ar împiedica conducerea operativă a agentului, de decontare. Decontare se plătește într-o lună sau chiar 3 luni. Se pot face tot felul de analize și decontarea după părerea mea poate fi făcută pe baza rezultatelor pieței.

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

În primul rând că nu poate fi făcută în 2, 3 luni ș.a.m.d. pentru că avem prevederi în Lege, ne-am conformat și am făcut o reglementare care spune că la terminarea lunii următoare trebuie trecută decontarea. Nu e vorba că nu ai timp să faci decontarea, ci că nu mai ai elementele cu care să faci decontarea și știți foarte bine că am făcut analiza și am constatat că dacă am menține regulile de piață în condițiile unei avarii de sistem, ar fi prejudiciat fie un producător, fie un furnizor, care nu are nici o vină.

DI Gheorghe Sbârnea (Șef serviciu, ANRE):

Acele analize interne pe care le-am făcut și care nu au fost publicate, părerea mea este că ar fi trebuit să fie publicate, pentru că sunt de fapt o fundamentare a Deciziei ANRE.

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Este în Serviciul tău, de ce nu le-ai publicat? Nu am văzut propunerea scrisă de la tine de publicare a acestor analize.

DI Gheorghe Sbârnea (Șef serviciu, ANRE):

În analizele pe care le-am efectuat, am luat în calcul diferite variante, niște ore în care ar putea fi avaria, cu ce prețuri medii.

Dna Cristina Toderaș (Reprezentant ARCU):

Dar avarii parțiale cât de des s-au produs, care a fost studiul?

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Parțialul ăsta este de discutat, pentru că în orice avarie va rămâne măcar un element sub tensiune. Din 1977 nu am avut nici avarie parțială, nici avarie totală. Atunci a fost o separare a zonei Dobrogea de sistem, nu a rămas rețeaua de transport fără tensiune. Dacă e să revenim la ce a dus la avaria din 1977, atunci a fost o conectare la sincron generată de faptul că echipamentul care trebuia să semnalizeze lipsa sincronismului s-a blocat. Erau echipamente vechi. Acum avem conectare cu control sincronism, avem conectare automată în sincron, deci lucrurile s-au îmbunătățit major față de anul 1977.

Ce vreau să spun eu, că probabilitatea să ajungem într-o situație din asta este foarte mică și ea există, dar ea există și în toată lumea se iau măsuri în situația asta. Există opinia să îi tăiem capul operatorului de sistem că el este de vină. Regula economică este că nimeni nu vine cu bani de acasă. Dacă ar fi să punem operatorul de sistem să plătească pagubele economice pe perioada asta, unii nu-și produc marfa, unii pot să recupereze în alte zile la lucru, sunt și producții care nu pot fi recuperate, deci sunt pagube. Dacă îl punem pe operatorul de sistem să plătească despăgubirile astea, ar trebui să îi creăm fondul. Deci, până la urmă, tot de la clientul final de adună banii.

Dna Cristina Toderaș (Reprezentant ARCU):

Dar dacă cineva este vinovat și se demonstrează cum să nu plătească pagubele?

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Nu face obiectul acestei reglementări stabilirea vinovăției.

Dna Cristina Toderaș (Reprezentant ARCU):

Dar în situația în care ar apărea o asemenea dovadă și apropo la Ord. 142 se precizează că în termen de 3 luni de la apariția unei situații de criză urmează să se facă un raport de către OTS privind cauzele și modalitățile de soluționare. De ce să nu trecem și aici această prevedere?

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

O trecem.

DI Gheorghe Sbârnea (Șef serviciu, ANRE):

Noi, prin reglementare pe care am pus-o în discuție scutim practic toți operatorii de rețea inclusiv pe cel de sistem de consecințe.

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Nu este adevărat. Nici o reglementare a Autorității nu exclude posibilitatea participanților la piață să acționeze pe alte căi în caz că se consideră prejudiciați.

DI Gheorghe Sbârnea (Șef serviciu, ANRE):

Atâta timp cât există un act normativ care anulează contractele anterioare, nu ai ce să mai ceri.

Dna Daniela Cristescu (Expert, ANRE):

Prevederile legale nu au fost nicidecum anulate/abrogate de acest Regulament, în baza cărora se poate acționa fără îndoială.

Dna Cristina Toderaș (Reprezentant ARCU):

Eu aș mai pune o problemă, nu ați reglementat aici și modalitatea recuperării și identificării responsabilităților.

Dna Daniela Cristescu (Expert, ANRE):

Pentru partea de furnizare, ar trebui să existe niște prevederi în Regulamentul de furnizare. În lege sunt niște articole care spun când au drept operatorii de rețea să întrerupă alimentare și de asemenea în contract și când anume plătesc daune utilizatorilor de rețea pentru că au fost întreruperi. Acele prevederi ar trebui să acționeze, iar acest Regulament nu intră în conflict cu ele. Este un alt mod de decontare pe piața angro, în locul decontării normale pe baza contractelor și a funcționării normale a PE. Nu se abrogă nimic altceva.

Dna Cristina Toderaș (Reprezentant ARCU):

Între timp contractele de distribuție și cele de transport rămân în vigoare.

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Da.

Dna Cristina Toderaș (Reprezentant ARCU):

S-a făcut referire la anularea contractelor și nu se deduce că nu s-ar anula și celelalte.

Dna Daniela Cristescu (Expert, ANRE):

Atunci o să căutăm să clarificăm aceste aspecte. Nu este vorba de contractele de rețea, ci doar de contractele de pe piața angro de energie electrică.

Dna Cristina Toderaș (Reprezentant ARCU):

Eu aș fi foarte prudentă, dacă aș fi în situația dumneavoastră, pentru că anularea unor contracte legal încheiate poate fi atacată în justiție dacă nu se face în baza situației de forță majoră, dacă

această situație este de forță majoră și din câte descrieți, este de forță majoră, ea oricum trebuie să urmeze o procedură legală de notificare a situației de forță majoră la Camera de Comerț și Industrie și de notificarea apariției situației de forță majoră, nu doar de avarie de sistem.

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Notificarea apariției situației de forță majoră se notifică de către cineva și obține această calificare de forță majoră, nu știu cât durează aceasta.

Dna Daniela Cristescu (Expert, ANRE):

Nu cred că este. Legea 123/2012 prin Art.23(8) ne dă această posibilitate și anume că ANRE poate să suspende piața concurențială în condițiile aplicării Art.24 care vorbește despre situații de criză pe piața de energie electrică și este amenințată situația fizică, pe baza unui Regulament pe care trebuie să îl facem. Deci, nu se pune problema. Este ceva în plus și diferit față de situația de forță majoră care este abordată de orice contract comercial încheiat.

Dna Cristina Toderaș (Reprezentant ARCU):

Deci aceasta nu este o situație de forță majoră.

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Este posibil ca operatorul de sistem în urma unei astfel de avarie să solicite calificarea situației ca fiind una de forță majoră.

Participant:

Ideea este că noi am putea să justificăm situația de avarie de sistem dacă e cazul printr-o situație de forță majoră.

Dna Daniela Cristescu (Expert, ANRE):

Dacă ar fi un cutremur care să fi dus la această situație.

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Reglementarea permite decontarea fără dificultăți pe piață și dacă sunt probleme de natură juridică, de vinovății, de pagube.

Participant:

În conformitatea cu Legea 123/2012, Art. 23(8) ANRE are dreptul de a suspenda funcționarea pieței concurențiale, în condițiile însă ale Art. 24, care specifică faptul că trebuie să afecteze cât mai puțin buna funcționare a pieței, ori noi tocmai că piața o anulăm și o înlocuim cu o decizie administrativă. Nu mai funcționează piața, este anulată. În esență, prin această soluție se încalcă legea.

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Deci afectarea pieței este mai mică în condițiile aplicării acestei reglementări decât în condițiile neaplicării.

Dna Cristina Toderaș (Reprezentant ARCU):

Da, dar de exemplu putem anula tranzacțiile la termen. Alea nu sunt anulate de o avarie care se rezolvă în câteva ore. Nu pot fi afectate.

Dna Daniela Cristescu (Expert, ANRE):

Sunt implicit afectate. Trebuie să explici ceva și pentru participanții care nu și-au expus punctul de vedere. Ar putea să suporte costuri mai mari pe o decontare normală a pieței decât pe aceasta stabilită prin acest Regulament. Pentru că dacă există un contract între mine, producător, și dumneavoastră, un furnizor, dacă eu din condiții de avarie m-am oprit, eu am notificat contractul pentru că trebuie să îl notific, am obligația contractuală, primesc banii de la dumneavoastră, dar în același timp eu sunt pe zero și trebuie să intru în deficit și trebuie să plătesc dezechilibrul pe care îl înregistrez la preț de deficit, care de regulă dacă funcționează și piața de echilibrare normală, este mai mare decât un preț de contract. Deci eu am o pagubă. Dumneavoastră ca furnizor aveți consumatori într-o zonă care a suferit, au fost întreruși, veți primi de la ei pe contractele de furnizare doar sumele aferente consumului măsurat, ceea ce înseamnă zero pentru intervalele acelea orare, în schimb veți menține obligația contractuală de a plăti producătorului pe acele contracte pe termen lung, la termen, cantitatea și prețul la care v-ați angajat. Ca urmare și furnizorii în aceste intervale ar fi prejudiciați.

Dna Cristina Toderaș (Reprezentant ARCU):

Si așa ajungem în situația în care de fapt și contractele de furnizare sunt suspendate.

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Nu. Consumatorul are un contract de furnizare în care sunt prevăzute niște criterii de întrerupere anuală.

Dna Daniela Cristescu (Expert, ANRE):

Deocamdată vorbeam despre furnizor. Consumatorii într-adevăr se pot întoarce împotriva furnizorului în condițiile legii, în baza contractelor pe care le au și a Regulamentului de furnizare care spune ce are dreptul și ce nu are dreptul furnizorul și când are dreptul să întrerupă. Vroiam să zic, că un furnizor care alimentează niște consumatori sigur nu va primi de la aceia banii pentru acea perioadă ca și cum ar fi consumat conform unor contracte, primesc numai pe ceea ce s-a măsurat, și măsuratul este zero dacă aceia sunt deconectați, în schimb obligația contractuală de a plăti dacă contractele rămân în vigoare celor de la care au achiziționat energie ar rămâne și ar trebui ei pe acele intervale orare să își plătească datoriile. Ar rămâne și cu un excedent. Ar avea și niște dezechilibre pozitive, dar dacă PE funcționează pe regulile actuale, banii pe care îi primești pe dezechilibrele pozitive sunt nesemnificativi.

DI Gheorghe Sbârnea (Șef serviciu, ANRE):

În situații de criză, am văzut că și acel preț care în mod normal care e pe la 12 lei a sărit la 150, sunt momente în care există aceste prețuri.

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

DI Sbârnea, să nu facem confuzie cu situația din Polonia, unde s-au luat măsuri de reducere a consumului și situația de avarie. În situația de avarie a sistemului, practic dispecerul nu mai are reguli, nu mai are ordine de merit, nu mai are cum să selecteze. Întotdeauna s-a spus că piața acționează până la siguranță. Când se pune problema de siguranță piața nu mai acționează. Dispecerul când reface sistemul, îl reface strict pe criteriile tehnice, pornește grupurile care pot să pornească, dă tensiune progresiv, alimentează progresiv, interconectează zonele, nu mai există nici o regulă.

DI Gheorghe Sbârnea (Șef serviciu, ANRE):

Nu e normal să îl pui pe un producător să pornească, să aibă cheltuieli foarte mari, să îi dau un preț al PZU-ului de acum o lună.

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Producătorul pornește ca să se refacă sistemul și să se creeze condițiile business-ului, pentru că business-ul a fost întrerupt.

Dna Cristina Toderaș (Reprezentant ARCU):

Articolele 16 și 17 vorbesc despre suspendarea drepturilor și obligațiilor din convențiile de anulare a contractelor, totuși să produci o anulare a contractelor pe piață dar consecința în aval, mai departe la furnizare nu se merge până la capăt cu ea.

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Da, pentru că la contractul de furnizare sunt prevăzute condițiile în care pot fi întrerupți sau restricționați consumatorii.

Dna Daniela Cristescu (Expert, ANRE):

Acele contracte pe piața cu amănuntul rămân în vigoare, consumatorul dacă are acest drept de a solicita daune, el le va solicita. Furnizorul este protejat într-o oarecare măsură doar pe piața angro. Furnizorul dacă are condiții legale să spună că pe acea perioadă era exonerat de aceste obligații, și părerea mea personală este că este exonerat pentru că în lege sunt situații excepționale în care operatorul și furnizorul poate să întrerupă și să limiteze alimentarea, dar dacă se va dovedi că acestea erau situațiile în care putea să întrerupă, este exonerat, dacă nu, nu. Acest Regulament nu se ocupă cu stabilirea acestor detalii, drepturile consumatorului rămân aceleași care erau și în lipsa acestui Regulament.

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Dacă consumatorul se îndreaptă împotriva furnizorul, furnizorul se poate îndrepta împotriva operatorului de rețea. Vor fi mai puține decât dacă nu am aplica această reglementare. Dacă nu am aplica această reglementare ar fi o nebulă.

Dna Cristina Toderaș (Reprezentant ARCU):

Să prevedem consecințele pe tot lanțul.

DI Gheorghe Sbârnea (Șef serviciu, ANRE):

Nici în timp de război, cataclisme, statul nu a suspendat piața, iar principiul pieței este scris în constituție. ANRE a fost realizat ca să promoveze piața de energie electrică și nu să o suspende.

Dna Cristina Toderaș (Reprezentant ARCU):

Sunt situații de interes public când se poate interveni.

DI Gheorghe Sbârnea (Șef serviciu, ANRE):

În asemenea situații, piața este cel mai flexibil instrument economic prin care sunt amendați cei care au greșit.

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Tocmai am demonstrat că nu sunt amendați cei care au greșit. Sunt amendați toți fără să aibă vreo vină.

Deci rețineți că există și părerea că nu trebuie suspendată piața, prin urmare aș dori să aflu și părerea operatorului de sistem, dacă lăsăm toate regulile ca acum.

Participant:

Modul rațional de a pune problema într-o situație de avarie majoră, oricum nu ai cum să operezi pe nici o piață. Este elementar, nu poți să restaurezi un sistem pe bază de piață.

DI Gheorghe Sbârnea (Șef serviciu, ANRE):

Operatorul de sistem nu are nici un câștig din piață.

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Puneți-vă în situația în care piața rămâne în funcțiune, cum faceți voi selecția pe PE în situația unei avarii de sistem.

DI Gheorghe Sbârnea (Șef serviciu, ANRE):

După criteriile tehnice, iar ulterior la decontare se face o comparație între decizia luată pe criterii tehnice și decizia luată pe criterii economice. Prima regulă de piață este regula de securitate. Consecința deciziei trebuie evidențiată, chiar și în Codul Comercial se dă libertate ca dispecerul să ia orice decizie, diferența economică se evidențiază.

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Și mecanismul de management al controlurilor se aplică într-o situație de funcționare normală a sistemului. Noi suntem într-o situație în care totul s-a oprit. Cum să funcționeze o piață când totul

s-a oprit. Piața prin natura ei este gândită să funcționeze într-o situație normală. Piața funcționează până la siguranța sistemului.

Participant:

Suntem de acord aspectele discutate în principiu. Referitor la contextul discutat ar fi util eventual să lămurim cum se procedează sau cum se analizează operatorul și ce se întâmplă în momentul în care operatorul de transport și sistem ia decizia suspendării.

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Operatorul de sistem nu ia nici o decizie, de fapt este o decizie implicită. El se apucă și reface funcționarea sistemul și pe urmă postfactum face analize. Nu zice operatorul suspend piața, el își face treaba.

Participant:

Dacă autoritatea consideră că nu trebuia să suspende piața?

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Dacă consideră că nu se suspendă se aplică regulile normale de piață, se fac decontările după regulile normale de piață. În analiza pe care o face ANRE-ul se iau în considerație toate aspectele acestea. Dacă este o situație trecătoare de o oră și nu au fost condiții de suspendare a pieței, putem lua sigur decizia de a nu suspenda piața. Dar dacă perioada asta ține și ziua următoare, când nu avem notificări, nu s-a mai reglat PZU din nu știu ce motive sigur că vom lua decizia de a suspenda piața, de asta e prevăzută această etapă de aprobare de către Autoritate a propunerii operatorului de sistem de suspendare a pieței în intervalul de la până la.

DI Gheorghe Sbârnea (Șef serviciu, ANRE):

Art.36 din Legea energiei spune că orice măsură de siguranță trebuie luată cu respectarea contractelor bilaterale aplicate.

Dna Daniela Cristescu (Expert, ANRE):

La ce se referă articolul și în ce context? Eu cred că acel context se referă la studiile transfrontaliere, care de fapt sunt regulile reglementate de regulamente ale UE.

DI Gheorghe Sbârnea (Șef serviciu, ANRE):

De ce noi atunci am vrea să facem altceva decât de spune UE? De ce am avea o măsură pentru extern și una pentru intern.

Dna Daniela Cristescu (Expert, ANRE):

Pentru că Legea ne spune la Art.23 că putem să facem asta.

DI Gheorghe Sbârnea (Șef serviciu, ANRE):

Dacă Legea ne spune că putem, asta nu înseamnă că și trebuie să facem asta.

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Dacă am fi fost convinși că soluția ta, să nu facem nimic pe piață, ar fi fezabilă, am fi fost de acord pentru că este mult mai simplu. Dar, noi nu suntem convinși de chestia asta.

Participant:

Nu știu dacă se acceptă și suspendarea pieței în situație de avarie totală a sistemului informatic?

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Nu, avem reguli și backup pentru situațiile acelea.

Dna Daniela Cristescu (Expert, ANRE):

Acest Regulament este făcut în baza aceluși articol din Legea 123 care ne permite suspendarea pieței, totuși, doar în condițiile Art.24 care spune că este amenințată siguranța sau este o criză pe piața de energie electrică. Deci căderea unor sisteme informatice se poate întâmpla și în timp de pace și nu avem noi dreptul să facem asta.

Participant:

Aș vrea să știu unde se menționează sau cum ar putea fi reglementată/soluționată aceasta situație.

Dna Daniela Cristescu (Expert, ANRE):

Cu ocazia revizuirii Codului Comercial aferent PE vă rugăm să faceți atunci o mențiune.

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Și noi și Opcom avem proceduri care menționează cum se acționează în cazul în care cade sistemul informatic al PZU, al Intra-day, așa și voi aveți proceduri. Avem dispeceri de urgență, avem dispeceri de reverză, avem sistem de UPS. Astea sunt rezolvate prin proceduri specifice fiecărei piețe în parte.

Participant:

Este menționat că se permite realizarea schimburilor în natură ca și ajutoare de avarie. Noi avem o problemă aici, pentru că nu aceeași interpretare este și la nivelul companiei sau la nivelul corpurilor de control și acum suntem puși într-o situație în care nici nu știm ce să facem, să le acceptăm în continuare sau nu. Acest regulament care este un ordin este suficient ca noi să putem susține în fața companiei că noi avem dreptul să facem așa ceva.

Dna Daniela Cristescu (Expert, ANRE):

Oricum există Regulamentul CE nr.1714 care spune că OTS poate să limiteze schimburile transfrontaliere după ce au încercat să facă counter trading care este tradus prin tranzacții în contrapartidă. Noi am introdus în acest Regulament această definiție, la solicitarea dumneavoastră sau a Opcom, ca să clarificăm ce înseamnă acest tip de tranzacție. Oricum ar fi, dacă este cu returnare sau pur și simplu pe bani, Regulamentul European vă permite să faceți asta și din ceea ce am înțeles noi de la departamentul juridic, că legislația europeană prevalează legislației

naționale. Prin urmare, dacă ar exista, deși mie nu mi se pare că există, în lege un articol care să vă interzică așa ceva, dar dacă ar exista, înțelegerea este că regulamentele europene prevalează.

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Eu ce să înțeleg, că conducerea vă interzice să faceți ajutoare de avarie în natură?

Participant:

Conducerea nu își asumă o astfel de răspundere, ea știe că noi le facem efectiv și răspundem de ele.

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

În lege s-a scris că se permit schimburile de ajutoare de avarie contra cost pentru că a fost propunerea unguirilor să facem un astfel de aranjament de ajutor de avarie plătit, deci fiecare vine și spune care e prețul, îți convine, bine, nu îți convine, nu, și la momentul ăla era invers. Nu aveam prevedere legală, care să ne permită să spunem că a zis Autoritatea nu putem că nu prevedea legea așa ceva, că era în lege schimb natural. Acum am căzut în extrema cealaltă. Dar faptul că a zis că nu sunt interzise demonstrează că ele sunt permise.

Dna Daniela Cristescu (Expert, ANRE):

Oricum ele trebuie înregistrate în contabilitate, deci asta un lucru diferit. Din cunoștințele mele, înregistrarea în contabilitate a fiecărei tranzacții ca urmare a primirii ajutorului, în contabilitate se înregistrează ca și cum l-ați cumpăra la un preț de piață sau cum ați stabilit cu operatorul de transport, dar trebuie niște reguli pe care să le aveți în prealabil, când îl returnați se înregistrează din nou ca și cum ați efectua operațiunea inversă.

Participant:

Acesta este deja un alt aspect, pentru că înregistrarea în contabilitate se face diferit în cazul schimburilor în natură și în cazul în care este comerț. Oricum nu cred că este o problemă, pentru că deocamdată consideră că e un dezechilibru.

Dna Daniela Cristescu (Expert, ANRE):

Dezechilibru este oricum. În fiecare ora în care primiți ajutorul este un dezechilibru.

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Ai preț de excedent.

Participant:

În momentul în care se cumpără atunci nu mai este un dezechilibru.

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Atunci nu mai este dezechilibru. Atunci, trebuie făcut un mecanism prin care la prețul la care l-ai cumpărat să îl și vinzi la prețul la care urmează să îl dai pe PE. Acum tu iei de la parteneri fără

preț, îl dai pe PE la preț de excedent, iar când îl dai înapoi îl dai cel puțin la preț de PZU dacă e programat, că dacă nu îl dai la preț de deficit al PE. Deci ieși în pierdere oricum.

Participant:

Curtea de Conturi consideră ca o acțiune necomercială și îl încadrează la prejudiciu.

Dna Daniela Cristescu (Expert, ANRE):

Este dezechilibru pentru că nu ați notificat. Deci dacă în momentul în care îl returnați și știți când anume și faceți notificările în acest sens, el nu este dezechilibru.

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Schimbul pe graniță se notifică oricum, dar depinde dacă el e programat și cumpărat de undeva sau dacă nu l-a programat și îl ia de pe PE. Dacă îl ia de pe PE atunci e un dezechilibru.

Dna Daniela Cristescu (Expert, ANRE):

Când sunteți într-o situație de avarie și aveți nevoie de energie de la un operator vecin, nu a-ți apucat cu o zi înainte sau când trebuia să faceți notificările fizice și anume acest schimb în sistemul PE. Ca urmare din cauza asta este un dezechilibru.

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Trebuie să explicăm, aici e vorba de un detaliu. Ca schimb extern el se notifică, îl știe și vecinul, e cunoscut în avans, îl face cu o oră înainte, dar nu are corespondent în piața angro. Atunci, dacă îl ia și îl aduce pe PE și e excedent pe piața de echilibrare și atunci este un dezechilibru, dacă îl ia de pe PE și îl dă aluia e un deficit și atunci e tot un dezechilibru. Dar pe graniță el se notifică, nu există să nu se notifice.

Dna Cristina Toderaș (Reprezentant ARCU):

Dar dacă suntem în situație de avarie suntem în situația în care PE tocmai era suspendată?

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Și ce dacă e suspendată, aceluia trebuie să îi dai înapoi energia.

Dna Cristina Toderaș (Reprezentant ARCU):

Păi da, dar cum să intri pe o piață care nu există în momentul ăla.

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Tocmai s-a spus că și energia dacă o iei de afară, operatorul de sistem o introduce pe piață la PIP.

Dna Daniela Cristescu (Expert, ANRE):

Deci se păstrează regulile cu tot ce intră sau iese din România. Se decontează la PIP. Mai departe operatorul de sistem primește prețul mediu al PZU, ce trebuie el să dea este cu totul altceva.

Dna Cristina Toderaș (Reprezentant ARCU):

Eu asta am înțeles, este evident că la noi piața merge de vreme ce putem furniza ajutor de avarie, dar când primim?

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Deci, dacă primim pentru repornirea sistemului în situația asta, se ia energia de la Bulgari, o ia în baza unui acord de schimb în natură, o dă pe piața la PIP și dacă o dă înapoi programat o ia de pe PZU și o dă la prețul pe care îl obține pe PZU, dacă o dă neprogramat o ia de pe PE și o dă la prețul de deficit al PE.

Participant:

Noi dorim doar să știm dacă putem admite acest schimb în natură înainte de ...

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Noi putem spune doar o părere. Nu putem noi să impunem Curții de Conturi.

Dna Daniela Cristescu (Expert, ANRE):

Este o interpretare, definiția aceasta într-adevăr implică responsabilitate. Ea pornește de la traducerea în limba română a noțiunii de counter trading în Regulamentul nr.714 care este tradus ca și schimb în contrapartidă, iar contrapartida în înțelegerea economică din România, schimburile în contrapartidă sunt schimburile internaționale în care mărfurile se compensează. Sunt lucruri diferite și ar fi bine la nivelul companiei să înțelegeți exact. Părerea mea personală este că Curtea de Conturi a avut o problemă cu înregistrarea în contabilitate și nu cu operațiunea ca atare. Dacă ea ar fi fost înregistrată în contabilitate așa cum se înregistrează un schimb în contrapartidă, cred că a fost o confuzie, i s-a explicat ceva când ea, Curtea de conturi, avea o altă problemă. Este bine ca pentru toți să fie mai clar, prin urmare ne vom consulta și cu alți specialiști referitor la acest termen.

Dna Cristina Toderaș (ARCU):

În contabilitate se înregistrează la o valoare și când intră și când iese și dacă diferența este negativă pentru companie, Curtea de Conturi și zice că este un prejudiciu.

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Nu este adevărat, pentru că aceasta intră la dezechilibru care dezechilibru este acoperit prin tarif, deci Curtea de Conturi nu poate să spună că este un prejudiciu, pentru că de aceea i s-a dat tariful pentru dezechilibrul PRU, dezechilibru pe schimburi externe ca să îi acopere acele pierderi. Deci este o socializare. Puteam să facem altfel să o dăm pe PE și tot socializare era, dar astea sunt regulile Curtea de Conturi trebuie să înțeleagă că s-au stabilit niște reguli pe care le respectă. Nu poate să spună că e un prejudiciu pentru Transelectrica pentru în costuri i se recunosc aceste tarife PR.

Participant:

Aș avea o întrebare referitor la schimburile provenite din alocarea capacităților care conform prevederilor se pot reduce doar în situații de forță majoră?

DI Marian Cernat (Director general, ANRE):

Probabil că se aplică mecanismul de compensare. Ele nu se reduc, rămân acolo pe hârtie, dar ele nu se face, se compensează.

Dna Daniela Cristescu (Expert, ANRE):

Acum a apărut și acel Cod care reglementează alocarea implicită a capacităților de interconexiune și de fapt se referă exclusiv la modul în care vor funcționa piețele cuplate PZU și Piața Intrazilnică, referindu-se la partea despre cuplarea piețelor pentru ziua următoare, va trebui să verificăm împreună, dacă nu cumva există o lardețe mai mare cu privire la compensare.

Participant:

La Art.16 din versiunea actuală se face referire la anularea drepturilor și obligațiilor din contractele încheiate pe piața angro, întrebarea este dacă se include și piața STS aici, pentru că exista Art.31 din versiunea veche care spunea că se suspendă și cele de pe piața STS.

Dna Daniela Cristescu (Expert, ANRE):

Am renunțat la suspendarea contractelor din STS, iar acest articol îl vom clarifica astfel încât să se înțeleagă că este vorba doar despre tranzacțiile de vânzare-cumpărare de energie electrică de pe piața angro, ceea ce va elimina și neclaritatea cu privire la contractele de rețea. Piața de STS rămâne pentru că nu avem același impact financiar și nici aceeași bază legală fermă care ne-ar da posibilitatea suspendării celor pe piața reglementată.

Dna Cristina Toderaș (Reprezentant ARCU):

Eu nu înțeleg. Aveți o bază legală pentru suspendarea pe piața concurențială, iar pe piața reglementată aveți o bază legală mai puternică?

Dna Daniela Cristescu (Expert, ANRE):

Pentru piața concurențială există aceste prevederi din Art.23(8) care spun că ANRE poate să suspende piața de energie electrică concurențială.

Dna Cristina Toderaș (Reprezentant ARCU):

Nu este suficient ca să țină în justiție în cazul în care se duce cineva și spune că a intervenit un terț în mod nejustificat pe un contract legal încheiat, care este legea părților, iar un act administrativ sau chiar normativ al Autorității are putere de lege mult mai mică decât contractele legal încheiate cu excepția situațiilor de forță majoră, de aceea am spus.

Dna Daniela Cristescu (Expert, ANRE):

Nu știm cum să interpretăm altfel acest Art.23(8) care spune că ANRE poate suspenda funcționarea pieței concurențiale de energie electrică. Dacă ziceți că nu poate fi suspendată decât în situații de forță majoră, ce credeți că ne cere atunci acest articol de lege?

Dna Cristina Toderaș (Reprezentant ARCU):

Asta e, o suspendați doar în situații de forță majoră.

Dna Daniela Cristescu (Expert, ANRE):

Pe forță majoră nu este nevoie de noi. Pe forță majoră ea este suspendată pe articolele din contracte pe forță majoră, deci nu ar fi fost nevoie de intervenția ANRE dacă era situație de forță majoră.

Dna Cristina Toderaș (Reprezentant ARCU):

Ar fi fost, iată morficările, trebuie verificată situația, trebuie transmisă decizia de suspendare. Adică oamenii continuă tranzacționarea și în realitate nu se întâmplă nimic.

Dna Daniela Cristescu (Expert, ANRE):

Situația de forță majoră este una deja reglementată de toate contractele și convențiile încheiate între părți pe piața de energie electrică.

Participant:

Revenind la partea cu piața STS, deci rămân toate drepturile și obligațiile în vigoare.

Dna Daniela Cristescu (Expert, ANRE):

Contractele rămân în vigoare. Art.21 zice că se pot achiziționa și servicii tehnologice de sistem, deci, într-un sens larg, piața de energie electrică include și piața de STS. Ne-am fi putut baza deci pe această înțelegere, dar nu puteam să suspendăm decât contractele concurențiale de STS, pentru că nu există ceva la fel de tare care, pe piața de energie electrică pur și simplu și pe piața de STS, să ne permită să intervenim în mod similar în piața reglementată atâta vreme cât o să mai fie. Prin urmare rămân în vigoare toate.

Participant:

Se menționează că în contextul în care se suspendă doar tranzacțiile din contractele bilaterale, dar drepturile și obligațiile rămân. Păi degeaba, pentru că drepturile și obligațiile sunt subordonate tranzacțiilor.

Dna Daniela Cristescu (Expert, ANRE):

Era Art. 16 care spune că pe perioada suspendării pieței de energie electrică se anulează drepturile și obligațiile părților din contractele sau convențiile încheiate pe piața angro. Contractele și convențiile de vânzare-cumpărare de energie electrică, o să vedem cum explicăm cu PRU-urile, dar drepturile și obligațiile se referă doar la energie.